SURUNKALI UROLOGIK KASALLIKLARDA HAYOT SIFATINING PSIXOSOMATIK NISHONLARI VA ULARNI KORREKSIYALASH YO'LLARI

Otaqulov G'ayratjon Olimjonovich
CENTRAL ASIAN MEDICAL UNIVERCITY o'qituvchisi

Qo'ziyev Javoxirbek Komiljon o'g'li
CENTRAL ASIAN MEDICAL UNIVERCITY ordinatori
DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.23601713

Dolzarbligi

Surunkali urologik patologiyalar (surunkali va tos og'riq sindromi, qaytalanuvchi sistitlar, siydik-jinsiy a'zolarning funksional buzilishlari) zamonaviy tibbiyotda nafaqat urologik, balki jiddiy ijtimoiy-psixologik muammo hisoblanadi. Doimiy og'riqlar, dizurik alomatlar va jinsiy disfunksiya bemorlarning mehnat qobiliyatini pasaytirib, ularning ruhiy-emotsional holatiga va umumiy hayot sifatiga (Quality of Life - QoL) salbiy ta'sir ko'rsatadi. Aksariyat hollarda faqat an'anaviy organotrop terapiya qo'llanilishi doimiy tuzalishni ta'minlamaydi, bu esa psixosomatik omillarni ham e'tiborga olish zaruratini ko'rsatadi.

Tadqiqotning maqsadi

Surunkali urologik kasalliklarga chalingan bemorlarda psixosomatik buzilishlarning hayot sifatiga ta'sirini baholash hamda kompleks reabilitatsiya usullarining samaradorligini isbotlash.

Material va usullar

Tadqiqotda ambulator va statsionar sharoitda kuzatuvda bo'lgan 75 nafar bemor (45 nafar erkak, 30 nafar ayol; yoshi 20 yoshdan 58 yoshgacha) qamrab olindi. Bemorlar 2 guruhga ajratildi:

* Nazorat guruhi (35 nafar): Standart urologik va dori-darmon terapiyasini oldi.

* Asosiy guruh (40 nafar): Standart terapiyaga qo'shimcha ravishda psixoterapevtik korreksiya (kognitiv-xulq-atvor terapiyasi) va sedativ-anksiolitik preparatlar kompleksi qo'llanildi.

Hayot sifati va psixo-emotsional holat SF-36, NIH-CPSI (erkaklar uchun), ACSS (ayollar uchun) hamda Spilberger-Xanin xavotirlik shkalasi yordamida davolashdan oldin va 2 oydan so'ng baholandi.

Natijalar

Dastlabki tahlillar shuni ko mezon qilib ko'rsatdiki, bemorlarning $72%$ida reaktiv (vaziyatli) va shaxsiy xavotirlik darajasi yuqori ko'rsatkichlarni tashkil etdi. SF-36 shkalasi bo'yicha Ijtimoiy faoliyat (SF) va Ruhiy salomatlik (MH) ko mezonlari eng ko'p zararlangan sohalar bo'lib chiqdi (mos ravishda 43.2 \pm 3.4 va 41.8 \pm 3.9 ball).

* Nazorat guruhida 2 oylik an'anaviy davolashdan so'ng organdagi klinik alomatlar kamaygan bo'lsa-da, hayot sifati ko'rsatkichlari (MH va SF) atigi 12-15\% ga oshdi. Bemorlarning $38%$ida retsidivdan qo'rqish va nevrotik holatlar saqlanib qoldi.

* Asosiy guruhda kompleks davolash natijasida ruhiy salomatlik (MH) ko'rsatkichi 68.4 \pm 2.9 ballgacha (+40\%), ijtimoiy moslashuv esa 65.1 \pm 3.1 ballgacha yaxshilandi ($p < 0.01$). Shuningdek, og'riq va dizuriya belgilari subyektiv ravishda yengilroq qabul qilindi hamda retsidivlar soni keskin kamaydi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Xulosa

* Surunkali urologik kasalliklar bemorlarning psixo-emotsional barqarorligi va ijtimoiy hayot sifatini sezilarli darajada izdan chiqaradi.

* Davolash amaliyotiga psixosomatik korreksiya va hayot sifatini obyektiv monitoring qilish usullarini joriy etish terapiya effektivligini 30\% dan ortiqroqqa oshirish hamda bemorlarning ijtimoiy reabilitatsiyasini tezlashtirish imkonini beradi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.